

SEKVENCE

Pod sekvencom se podrazumeva uzastopno transponovanje istog motiva na druge tonske visine, u jednom ili više glasova istovremeno. Motiv (ili skup motiva) koji se transponuje naziva se *model sekvence*, a njegova transpozicija *sekvencijalnom karika*. Model se takođe može smatrati prvom karikom sekvence. Transpozicija se odvija po silaznim ili uzlaznim sekundama, silaznim ili uzlaznim tercima, redom po kvartama ili kvintama. Mnoge barokne teme i kontrapunktske linije izgrađene su na bazi sekvenčnog ponavljanja motiva, a što je još značajnije, sekvence su dobile konstruktivnu ulogu u izgradnji baroknih muzičkih oblika, posebno polifonih.

Vrste sekvencl po motivskom sadržaju

Sekvenca koja se javlja samo u jednom glasu naziva se *melodijska sekvenca* (ili slobodna sekvenca).

Primer 104

DTK II, iz *Fuge C-dur*

Sekvencna transpozicija koja obuhvata sve glasove obrazuje *melodijsko-harmonsku*, odnosno *potpunu* sekvenca.

Primer 105

Iz *Troglasne invencije c-mol*

Zavisno od trajanja i tematskog sadržaja karika, sekvence se mogu podeliti na *figurativne*, *motivske*, *diotaktičke* i *složene*. Model figurativne sekvence sadrži tonove razložene akorda ili figurativne tonove u okviru iste harmonijske podloge, a izložen je u okviru jedinice brojanja, ili čak njeine polovine. Transpozicija se najčešće sprovođi po principu melodijske sekvence, ali može da bude i dvoglasna.

Primer 106

a) DTK I, *Preludijum fis-mol*

b) Iz *Dvoglasne invencije C-dur*

Model *motivskih* sekvencl izložen je u okviru 2—3 jedinice brojanja i sadrži jedan glavni metrički akcent. Njegov motiv je izrazitiji nego kod figurativnih sekvencl, a njegova transpozicija može da bude sprovedena po principu melodijske, kao i melodijsko-harmonijske sekvence. Model ovih sekvencl može da bude primer na jednoj harmonijskoj funkciji (najčešće je to sekstakord), ili na dve različite harmonije.

a) Iz *Dvoglasne invencije e-mol*

b) DTK I, iz *Preludijuma fis-mol*

c) Iz *Dvoglasne invencije f-mol*

Dvotaktne sekvence sadrže dva glavna metrička akcenta i najmanje dve funkcije u harmonijskoj osnovi. Naziv su dobile po tome što njihov model najčešće obuhvata dvotakt. Model može da bude izložen i u okviru jednog, parno složenog takta (4, 6, 8, 12, 16, 18, 24, 30, 36, 48, 60, 72, 96, 120, 144, 180, 216, 240, 270, 300, 360, 480, 600, 720, 900, 1080, 1440, 1800, 2160, 2700, 3600, 4800, 6000, 7200, 9000, 10800, 14400, 18000, 21600, 27000, 36000, 48000, 60000, 72000, 90000, 108000, 144000, 180000, 216000, 270000, 360000, 480000, 600000, 720000, 900000, 1080000, 1440000, 1800000, 2160000, 2700000, 3600000, 4800000, 6000000, 7200000, 9000000, 10800000, 14400000, 18000000, 21600000, 27000000, 36000000, 48000000, 60000000, 72000000, 90000000, 108000000, 144000000, 180000000, 216000000, 270000000, 360000000, 480000000, 600000000, 720000000, 900000000, 1080000000, 1440000000, 1800000000, 2160000000, 2700000000, 3600000000, 4800000000, 6000000000, 7200000000, 9000000000, 10800000000, 14400000000, 18000000000, 21600000000, 27000000000, 36000000000, 48000000000, 60000000000, 72000000000, 90000000000, 108000000000, 144000000000, 180000000000, 216000000000, 270000000000, 360000000000, 480000000000, 600000000000, 720000000000, 900000000000, 1080000000000, 1440000000000, 1800000000000, 2160000000000, 2700000000000, 3600000000000, 4800000000000, 6000000000000, 7200000000000, 9000000000000, 10800000000000, 14400000000000, 18000000000000, 21600000000000, 27000000000000, 36000000000000, 48000000000000, 60000000000000, 72000000000000, 90000000000000, 108000000000000, 144000000000000, 180000000000000, 216000000000000, 270000000000000, 360000000000000, 480000000000000, 600000000000000, 720000000000000, 900000000000000, 1080000000000000, 1440000000000000, 1800000000000000, 2160000000000000, 2700000000000000, 3600000000000000, 4800000000000000, 6000000000000000, 7200000000000000, 9000000000000000, 10800000000000000, 14400000000000000, 18000000000000000, 21600000000000000, 27000000000000000, 36000000000000000, 48000000000000000, 60000000000000000, 72000000000000000, 90000000000000000, 108000000000000000, 144000000000000000, 180000000000000000, 216000000000000000, 270000000000000000, 360000000000000000, 480000000000000000, 600000000000000000, 720000000000000000, 900000000000000000, 1080000000000000000, 1440000000000000000, 1800000000000000000, 2160000000000000000, 2700000000000000000, 3600000000000000000, 4800000000000000000, 6000000000000000000, 7200000000000000000, 9000000000000000000, 10800000000000000000, 14400000000000000000, 18000000000000000000, 21600000000000000000, 27000000000000000000, 36000000000000000000, 48000000000000000000, 60000000000000000000, 72000000000000000000, 90000000000000000000, 108000000000000000000, 144000000000000000000, 180000000000000000000, 216000000000000000000, 270000000000000000000, 360000000000000000000, 480000000000000000000, 600000000000000000000, 720000000000000000000, 900000000000000000000, 1080000000000000000000, 1440000000000000000000, 1800000000000000000000, 2160000000000000000000, 2700000000000000000000, 3600000000000000000000, 4800000000000000000000, 6000000000000000000000, 7200000000000000000000, 9000000000000000000000, 10800000000000000000000, 14400000000000000000000, 18000000000000000000000, 21600000000000000000000, 27000000000000000000000, 36000000000000000000000, 48000000000000000000000, 60000000000000000000000, 72000000000000000000000, 90000000000000000000000, 108000000000000000000000, 144000000000000000000000, 180000000000000000000000, 216000000000000000000000, 270000000000000000000000, 360000000000000000000000, 480000000000000000000000, 600000000000000000000000, 720000000000000000000000, 900000000000000000000000, 1080000000000000000000000, 1440000000000000000000000, 1800000000000000000000000, 2160000000000000000000000, 2700000000000000000000000, 3600000000000000000000000, 4800000000000000000000000, 6000000000000000000000000, 7200000000000000000000000, 9000000000000000000000000, 10800000000000000000000000, 14400000000000000000000000, 18000000000000000000000000, 21600000000000000000000000, 27000000000000000000000000, 36000000000000000000000000, 48000000000000000000000000, 60000000000000000000000000, 72000000000000000000000000, 90000000000000000000000000, 108000000000000000000000000, 144000000000000000000000000, 180000000000000000000000000, 216000000000000000000000000, 270000000000000000000000000, 360000000000000000000000000, 480000000000000000000000000, 600000000000000000000000000, 720000000000000000000000000, 900000000000000000000000000, 1080000000000000000000000000, 1440000000000000000000000000, 1800000000000000000000000000, 2160000000000000000000000000, 2700000000000000000000000000, 3600000000000000000000000000, 4800000000000000000000000000, 6000000000000000000000000000, 7200000000000000000000000000, 9000000000000000000000000000, 10800000000000000000000000000, 14400000000000000000000000000, 18000000000000000000000000000, 21600000000000000000000000000, 27000000000000000000000000000, 36000000000000000000000000000, 48000000000000000000000000000, 60000000000000000000000000000, 72000000000000000000000000000, 90000000000000000000000000000, 108000000000000000000000000000, 144000000000000000000000000000, 180000000000000000000000000000, 216000000000000000000000000000, 270000000000000000000000000000, 360000000000000000000000000000, 480000000000000000000000000000, 600000000000000000000000000000, 720000000000000000000000000000, 900000000000000000000000000000, 1080000000000000000000000000000, 1440000000000000000000000000000, 1800000000000000000000000000000, 2160000000000000000000000000000, 2700000000000000000000000000000, 3600000000000000000000000000000, 4800000000000000000000000000000, 6000000000000000000000000000000, 7200000000000000000000000000000, 9000000000000000000000000000000, 10800000000000000000000000000000, 14400000000000000000000000000000, 18000000000000000000000000000000, 21600000000000000000000000000000, 27000000000000000000000000000000, 36000000000000000000000000000000, 48000000000000000000000000000000, 60000000000000000000000000000000, 72000000000000000000000000000000, 90000000000000000000000000000000, 108000000000000000000000000000000, 144000000000000000000000000000000, 180000000000000000000000000000000, 216000000000000000000000000000000, 270000000000000000000000000000000, 360000000000000000000000000000000, 480000000000000000000000000000000, 600000000000000000000000000000000, 720000000000000000000000000000000, 900000000000000000000000000000000, 1080000000000000000000000000000000, 1440000000000000000000000000000000, 1800000000000000000000000000000000, 2160000000000000000000000000000000, 2700000000000000000000000000000000, 3600000000000000000000000000000000, 4800000000000000000000000000000000, 6000000000000000000000000000000000, 7200000000000000000000000000000000, 9000000000000000000000000000000000, 10800000000000000000000000000000000, 14400000000000000000000000000000000, 18000000000000000000000000000000000, 21600000000000000000000000000000000, 27000000000000000000000000000000000, 36000000000000000000000000000000000, 48000000000000000000000000000000000, 60000000000000000000000000000000000, 72000000000000000000000000000000000, 90000000000000000000000000000000000, 108000000000000000000000000000000000, 144000000000000000000000000000000000, 180000000000000000000000000000000000, 216000000000000000000000000000000000, 270000000000000000000000000000000000, 360000000000000000000000000000000000, 480000000000000000000000000000000000, 600000000000000000000000000000000000, 720000000000000000000000000000000000, 900000000000000000000000000000000000, 1080000000000000000000000000000000000, 1440000000000000000000000000000000000, 1800000000000000000000000000000000000, 2160000000000000000000000000000000000, 2700000000000000000000000000000000000, 3600000000000000000000000000000000000, 4800000000000000000000000000000000000, 6000000000000000000000000000000000000, 7200000000000000000000000000000000000, 9000000000000000000000000000000000000, 10800000000000000000000000000000000000, 14400000000000000000000000000000000000, 18000000000000000000000000000000000000, 21600000000000000000000000000000000000, 27000000000000000000000000000000000000, 36000000000000000000000000000000000000, 48000000000000000000000000000000000000, 60000000000000000000000000000000000000, 72000000000000000000000000000000000000, 90000000000000000000000000000000000000, 108000000000000000000000000000000000000, 144000000000000000000000000000000000000, 180000000000000000000000000000000000000, 216000000000000000000000000000000000000, 270000000000000000000000000000000000000, 360000000000000000000000000000000000000, 480000000000000000000000000000000000000, 600000000000000000000000000000000000000, 720000000000000000000000000000000000000, 900000000000000000000000000000000000000, 1080000000000000000000000000000000000000, 1440000000000000000000000000000000000000, 1800000000000000000000000000000000000000, 2160000000000000000000000000000000000000, 2700000000000000000000000000000000000000, 3600000000000000000000000000000000000000, 4800000000000000000000000000000000000000, 6000000000000000000000000000000000000000, 7200000000000000000000000000000000000000, 9000000000000000000000000000000000000000, 10800000000000000000000000000000000000000, 14400000000000000000000000000000000000000, 18000000000000000000000000000000000000000, 21600000000000000000000000000000000000000, 27000000000000000000000000000000000000000, 36000000000000000000000000000000000000000, 48000000000000000000000000000000000000000, 600, 72000000000000000000000000000000000000000, 900, 108000000000000000000000000000000000000000, 144000000000000000000000000000000000000000, 1800, 216000000000000000000000000000000000000000, 2700, 3600, 4800, 6000, 7200, 9000, 10800, 14400, 18000, 21600, 27000, 36000, 48000, 600, 72000, 900, 108000, 144000, 1800, 216000, 2700, 360

U motivskim i dvostrukim sekvencama može da bude sprovedena *inoklasna transpozicija glasova* razmena motiva među glasovima u svakoj sledećoj kariki. Tako se umesto doslednog sekvencnog ponavljanja dobija imitacija, a to može da se ostvari ukoliko je u modelu primenjen obratni kontrapunkt u oktavi.

Primer 110
Iz Dvoglasne invencije d-mol

Stožene sekvence su one gde model sadrži imitaciju: prva i druga polovina modela imaju isti motivski sadržaj, samo sa razmenjenim mestom glasova, u okviru kvintno-kvartnog odnosa harmonijskih funkcija. Ove sekvence su po pravilu dvoaktne, a njihov model, tzv. *dvojni model*, u celini se transponuje. Podrazumeva se primena obratnog kontrapunkta.

Primer 111

Iz Dvoglasne invencije a-mol

Dvojnim modelom treba smatrati i onaj u kome se isti motiv u drugom delu ponavlja u istom glasu, ali na novoj harmonijskoj osnovi (za kvartu više ili kvintu niže), kao da isti glas sprovodi „samomitaciju“ u inverziji.

Primer 112

Iz Dvoglasne invencije h-mol

Stožene sekvence mogu da sadrže i komplikovaniji motivski rad. Dvojni model iz primera 113a u oba glasa ima samomitaciju motiva u inverziji, ali se i u okviru svake polovine modela javlja imitacija. Stožena sekvence iz primera 113b ima dvojni model sa unakrasnom transpozicijom.

Primer 113

a) Iz Dvoglasne invencije C-dur

b) DTK I, iz Fuge G-dur

U svim navedenim vrstama sekvenci može da dođe do izvesnih odstupanja od dosledne transpozicije modela, pa tako nastaje slobodna sekvence. Ova odstupanja sastoj se u tome što jedan glas ima slobodnu melodijsku liniju (pr. 114a) ili varira svoj motiv (pr. 114b), a uz to je moguća i promena intervala u sekvencnoj transpoziciji motiva drugog glasa, koji je ponekad takođe manje variran (pr. 114c).

Primer 114

a) Iz Dvoglasne invencije g-mol

b) Iz Dvoglasne invencije e-mol

Napomena — Dvoaktne sekvence u primeru 114a počinje drugim delom parno složnog takta, što je veoma često i sasvim pravilno — model obuhvata i prvu polovinu narednog takta! Sekvence uopšte ne moraju da počnu prvim taktovim delom (npr. — motivska sekvence u pr. 114b).

Događa se da početak sekvence, zbog skladnog nadovezivanja glasova na prethodni tok, ne odgovara u potpunosti niženim daljim karikama. Tada se pravi oblik modela odlikava tek u prvoj transpoziciji, a na početku se niženim tzv. *lazni model* (vidi i pr. 110).

Primer 115

Iz *Francuske svite E-dur* (Gigue)

Registarski prelom u okviru sekvencnih karika, kao ni lazni model, ne treba poistovetivati sa odsupnizama u slobodnoj sekvenci (u pr. 109) upoređi motiv donjeg glasa u t. 1 i 4. Kao i motiv gornjeg glasa u t. 2 i 5 — silazna terca postala je uzlazna seksta radi pogodnijeg registra).

Trajanje, uloga i harmonijski sadržaj sekvence

Figurativne sekvence se nalaze u melodijskom razvijanju kontrapunktskih linija. Motivske, dvotaktne tematskog materijala. U harmonijskoj osnovi sekvenci najčešće se nalaze dva kvintno strojna akorda u prividno dominantnom odnosu (rede prividno-subdominantnom), ali ima sekvenci i sa terčno strojnim i susjednim oblicima su najčešće modularajuće.

Sekvencna diji je model kratak može da sadrži veći broj karika, dok je za dvotaktne modele (kao i za druge) tipično da se transponuju dva puta. Najčešće sekvencni model u drugoj transpoziciji nije zaokružen punktski tok, ili nova sekvencna. Prerastanje jedne sekvence u drugu vrlo često se odvijta tako što skraćeni motiv prve sekvence postaje model za drugu, čime se postiže gradacija. Steče se i nadovezivanje sekvenci različitih, ali srodnih motiva. Nova sekvencna najčešće menja smer kretanja (posle uzlazne — silazna, i obrnuto), kao i vrstu (posle složene ili dvotaktne — motivska, ili slobodna sekvencna, i sl.). Slobodan kontrapunktski tok koje se nadovezuje na sekvencu takode proizilazi iz njenih motiva.

Primer 116

Iz *Dvoglase invecije E-dur*

Sekundno-silazne sekvence

Najrasprostranjeniji vid sekvence u baroknoj muzici je *sekundno-silazna sekvencna prividno dominantnih odnosa*. Njen model se zasniva na harmonijskoj vezi dva kvintno strojna akorda, od kojih je prvi za kvintu viši (Kvartu niži) od drugog, a prema shemi: I—IV, VII—III, VI—II, V—I, IV—VII, III—VI, II—V. Sekvencna je, naravno, krata od ove šeme i u većini slučajeva modularajuća. Prividno dominantni odnos ne javlja se samo unutar svake karlike, već i u njihovom spoju (vidi pr. 105, 108, 110, 111, 112, 113, 114b, 116 — t. 1—4).

Sekvencna najčešće počinje I ili V stupnjem, ali može da počne i ostalim lativčkim stupnjevima. Oba akorda jedne karlike mogu da budu tvorčuci, ili je jedan tvorčorazok, a ponekad i oba. U molu, u vezi novog tonalitetu, po prestanku ili pri kraju sekvencnog toka pojavljuje se durška dominantna polariznog mola (pr. 117a). I melodijski mol može da nastupi i sekvenci, ako to zahtevaju linije glasova (pr. 117c).

Osnovni harmonijski sadržaj ovih sekvenci može da bude proširen dodavanjem nižeg tercnog srodnika prvom akordu (pr. 117a), dodavanjem nižeg tercnog srodnika drugom akordu (pr. 117b), ili dodavanjem ovih harmonija iz oba osnovna akorda sekvence (pr. 117c). O „akordima“ se ovde govori kao o latentnim harmonijama koji su posledice melodijskog kretanja glasova.

Primer 117

a) Iz *Dvoglase invecije a-mol*

e: I (VI), IV (G:II), V (V), III (I), VI (IV), II (c)

b) Iz *Dvoglase invecije f-mol*

c) DTK II, iz *Preludijuma d-mol*

B: I, d: VI (VI), (IV), II, (VII), V, (III)

3. Kako se upotrebljavaju uzlazne zadrtice — u gornjem i donjem glasu?
4. Na koje načine se razrešavaju zadrtice u dvoglasnom stavu?
5. Šta znaš o ekvivalentima u dvoglasju?
6. Šta znaš o prolaznicama u dvoglasju?
7. Kako se kombinuju različite vrste varakordskih tonova u dvoglasnom stavu?
8. Kako se javlja antipacijal?
9. Kako se javlja antipacijal?
10. Šta znaš o primeni pedala u baroknim oblicima, posebno u polinom dvoglasju?

ZADACI

1. Na date melodije izradi kontrapunkt:

3. Napisati malu dvoglasnu kompoziciju u stilu baroknog menueta ili arije. Utor za formalno rešenje i tonalni plan potražiti u *Malim kompozicijama* ili odgovarajućim stavovima *Francuskih* i *Engleskih* svita J.S. Baha.

4) DVOSTRUKI KONTRAPUNKT

Dvostrukim kontrapunktom naziva se dvoglas u kome glasovi mogu da zamene mesta — donji da postane gornji, i obratno — a da pri tome odnos konsonanci i disonanci ostane ispravan. U troglasju postoji *trostruk*, a u četvoroglasju — *četvorstruk* kontrapunkt; ovaj, kao i *petostruk* kontrapunkt (u petoglasnom stavu), znatno se ređe javlja. Termini označavaju broj glasova koji međusobno razmenjuju mesta, tako da i u troglasnom stavu može da se nađe dvostruk, a u četvoroglasnom — trostruk kontrapunkt; treći, odnosno četvrti glas tada ne učestvuje u razmeni mesta. Upotrebljava se i lošiji termin *obrtajni kontrapunkt*. Teorijski, interval za koji se gornji glas transponuje naniže, odnosno donji naviše, može da bude bilo koji. Međutim, da bi obrtajni kontrapunkt zadržao logičan harmonski smisao, u praksi se dvostruki kontrapunkt javlja u oktavi, decimi i duodecimi, dok višestruki može da se javi samo u oktavi.

Dvostruki kontrapunkt u oktavi

Kada glasovi menjaju mesta u oktavi, nastaju obrtajni osnovnih intervala: prima postaje oktava, sekunda — septima, terca — seksta, kvarta — kvinta, i obratno. Predstavljeno to jednostavnom tabelom:

	1	2	3	4
	8	7	6	5

Primećemo da se u oktavnom obrtaju podudaraju, po vrsti, savršene konsonance 1 i 8, disonance 2 i 7, i nesavršene konsonance 3 i 6. To znači da ovi intervali, pravilno upotrebljeni, daju odgovarajuću pravilnost i u obrtaju (pr. 71a—aj). Međutim, šesta kvarta — disonanca — daje u obrtaju čistu kvintu — konso-

nancu. Zbog toga je neophodno da se čista kvintu tretira kao disonanca: ona može da se upotrebi na nena-
 glaskom delu takta kao prolaznica i skretnica, a na relativno naglasnom i naglasnom delu takta — u po-
 stupnom nizu kratkih nota, kao teška prolaznica (odn. nepripremljena zadržica). Najčešće je to silazni niz to-
 novima u donjem glasu, pa se pokreće 5—6, prelaska u gornji, prevara u pokret 4—3 (pr. 71b—b₁). U donjem
 glasu se može upotrebiti i pripremljena zadržica kvintu pred sekvom (pr. 71c—c₁), eventualno i slobodna
 zadržica, uvedena skokom (pr. 71d—d₁).

Primer 71

Kao akordski ton, kvintu može da bude pripremljena i u gornjem glasu, što zahteva, niz 5—4—3
 (u obrtaju će biti: 4—5—6), ili akordsko razlaganje (pr. 72a—b₁). Interval kvintu (odn. kvarte) među akordskim
 tonovima može da bude slobodno upotrebljen samo iza jasno predstavljene funkcije (pr. 72c—c₁).

Primer 72

Od napred iznetog, treba izuzeti umanjenu kvintu koja, kao i njen obrtaj — prekomerna kvarta —
 slobodno zastupa odgovarajući akord na jakim delovima takta. Paralelne čiste kvarte ne smeju da se pojave,
 kako u obrtaju ne bi nastale paralelne čiste kvinte (pr. 73a—a₁). Iza čiste kvarte može da sledi prekomerna —
 u obrtaju je to sled čiste i umanjene kvinte (pr. 73b—b₁).

Primer 73

Prilikom razmene mesta, jedan glas menja registar (donji se prebacuje za oktavu više ili gornji za
 oktavu niže), ali neretko registar menjaju oba glasa: istovremeno se premeštaju donji za oktavu više i gornji za
 oktavu niže (pr. 72a—a₁, b—b₁). Takođe se jedan glas može premeštiti za dve oktave iznad ili ispod drugog.
 Pomoću ovih postupaka izbegava se ukidanje glasa, do kojeg bi došlo ukoliko je razmak glasa u prvobitnom
 dvostrukom nizu postupaka izbegava se obim melodije jednog glasa veći od oktave. Dvostrukom oktavo premeštanjem
 omoglašava i upotrebu zadržice 9—8 u gornjem glasu, pod uslovom da je mora uvedena iz većeg intervala, a
 oktava produžava postupno kretanje naziv (pr. 74a—a₁). Donji glas ne mora da sačeka razrešenje note u
 oktavu — dobro je da se kreće suprotno, do sekste: tako će se u obrtaju, u donjem glasu, izbeći zadržica
 7—8 (pr. 74b—b₁).

Primer 74

Dvostruki kontrapunkt u decimni i duodecimi

Transponovanje jednog od dva glasa za decimnu navise ili naziv dale u obrtaju slediće interval: prima postaje
 decima, sekunda — nona, terca — oktava, kvarta — septima, kvintu — seksta, šesto — sedmice, sedmice — oktava,
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Disonanca ostavlja isključivo disonancu, dok se savršene konsonance pretvaraju u nesavršene, i obratno. Takozvani
 da se u decimnom obrtaju kontrapunktu ne sme upotrebiti kretanje u paralelnim: tercama, decimama, tertsama, tako
 u obrtaju na 12. i 12. nastale paralelne oktave (prime) i kvinte. Ne preporučuju se ni drugi istosmerni pokreti, jer mogu da
 proizokuju nepoželjne skrivene kvinte i oktave. Prema tome, u ovoj vrsti dvostrukog kontrapunkta slobodno mogu da se
 upotrebe same suprotne i bočno kretanje.

Da bi dvostruki kontrapunkt u decimni dobro zvučao, na jakim delovima takta treba da se smeju savršene i
 nesavršene konsonance, uz povremenu upotrebu disonantnih zadržica i teških prolaznica.
 Prilikom upotrebe disonantnih zadržica treba biti obazriv: 4 pred 3 u gornjem glasu postaje 7 pred 8 u donjem, te je
 neophodno više tonova u silaznom nizu (pr. 75a—a₁), 9 pred 10 u donjem glasu postaje 2 pred 1 u gornjem, pa se mora
 9—8 u gornjem glasu, donji vednom ne sačekuje oktavu, pa je dobro da se ovo prevedu kod zadržice — 10 u donjem
 glasu, ili, da se uz njeno razrešenje pokrene gornji glas (pr. 75c—c₁). Zadržica 7 pred 8 u gornjem glasu u obrtaju dalje
 4 pred 5 (pr. 75d—d₁), a zadržica 2 pred 3 u donjem glasu — 9 pred 8 u gornjem (pr. 75e—e₁). Ni jedne ni drugu se ne smeju
 upotrebiti u uzastopnom nizu, jer bi se u obrtaju obrazovale naknadne kvinte, odnosno naknadne oktave. Ukoliko se glas koji
 nema zadržicu pokrene istovremeno sa njenim razrešenjem, navedene zadržice se mogu upotrebiti i uzastopno (pr. 75f—f₁,
 g—g₁).

Primer 75

Napomena — U drugom delu takta primera 75a—a₁, dat je i redi siluaj primene istosmernog kretanja kod dvostrukog
 kontrapunkta u decimni — u okviru iste harmonije, te skrivena kvintu u primeru 75a, na zmeja.

Transpozicija u decimnom obrtaju ostvaruje se na više načina: i gornji glas se transponuje za decimnu naziv
 (pr. 75a—a₁), ili donji za decimnu navise (pr. 75a—a₁), 2) gornji glas se transponuje za tercu naziv istovremeno sa premeštanjem
 donjeg glasa za oktavu navise (pr. 75g—g₁), ili donji glas za tercu navise istovremeno sa premeštanjem gornjeg glasa za
 oktavu naziv (pr. 75d—d₁, f—f₁), 3) istovremeno sa transponuje jedan glas za decimnu a drugi za oktavu, u suprotnom smeru
 (pr. 75b—b₁, c—c₁). Poslednji način je neophodan kada je međusobni razmak glasa u prvobitnom dvostrukom nizu veći od decimne,
 ili je obim melodije jednog glasa veći od decimne — da bi se izbeglo ukidanje glasa.
 Harmonika osnova originalnog dvostrukog niza može u potpunosti da se sačuva u obrtaju decimne. Povratid su potrebne
 hromatske promene pojedinih tonova, a može da se pojavi i nov tonalitet.

Primer 76

Primer 77